

**KEMENTERIAN PEMBANGUNAN KERAJAAN  
TEMPATAN  
KEMENTERIAN DALAM NEGERI  
PENGURUSAN PROGRAM BANDAR SELAMAT**

---

**Perkara Utama**

**Apa yang  
diaudit?**

- Program Bandar Selamat (PBS) merupakan satu program langkah pencegahan jenayah dalam memastikan kadar jenayah di sesebuah kawasan dapat dikurangkan dan membolehkan penduduk di kawasan tersebut hidup dalam keadaan yang selesa dan selamat.
- PBS dibiayai oleh Kementerian Dalam Negeri (KDN) dan pelaksanaannya diselaraskan oleh Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) melalui Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (PLANMalaysia). Program ini diletakkan di bawah Bidang Keberhasilan Utama Negara (NKRA) Mengurangkan Jenayah di bawah Program Transformasi Kerajaan.
- Polis Diraja Malaysia (PDRM) turut terlibat dalam program ini dengan memberi input taburan jenayah melalui data yang diperoleh daripada Sistem Pemantauan Bandar Selamat (SPBS). Selain itu, Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) adalah agensi pelaksana program di peringkat negeri.
- Pengauditan tertumpu kepada tiga inisiatif yang dilaksanakan di bawah PBS meliputi Inisiatif Pemutihan Kawasan *Blackspot*; pembangunan SPBS; dan pencegahan melalui Sistem Kamera Litar Tertutup (CCTV) bagi tempoh tahun 2018 hingga 2022.
- Prestasi program dinilai berdasarkan kepada dua perkara iaitu pencapaian output dan pencapaian tahap keberhasilan. Pengurusan program pula meliputi empat perkara iaitu peruntukan dan perbelanjaan kewangan, tadbir urus program, pengurusan projek fizikal dan pengurusan Sistem Kamera Litar Tertutup (CCTV).

**Mengapa ia  
penting  
untuk  
diaudit?**

- Sejumlah RM47.22 juta telah dibelanjakan bagi pelaksanaan Inisiatif Pemutihan Kawasan *Blackspot* bagi tempoh 2018 hingga 2022, melibatkan 109 kawasan di 45 PBT meliputi 14 negeri.

- Sejumlah RM49.46 juta telah dibelanjakan bagi tujuan pembangunan dan penyenggaraan SPBS yang diguna pakai oleh 147 PBT dan 829 balai polis.
- Nilai kontrak sewaan CCTV secara berfasa berjumlah RM172.69 juta bagi tempoh tahun 2010 hingga 2022, melibatkan pemasangan 1,464 unit CCTV di 46 PBT.

**Rumusan** Secara keseluruhannya, dapat dirumuskan bahawa prestasi PBS dalam tempoh 2018 hingga 2022 berjaya mencapai sasaran bilangan PBT dan kawasan yang hendak diputihkan. Bagaimanapun, program yang dijalankan tidak dapat membantu mengurangkan jenayah di kawasan *blackspot* secara optimum. Bagi memastikan pengurangan kadar jenayah adalah pada tahap optimum, kelemahan dalam aspek pengurusan program perlu ditambah baik.

| BIL. | ISU YANG DIBANGKITKAN                                                                                                              | KESAN                                                                                                                                                            | LANGKAH PENYELESAIAN                                                                                                                                                                                                        |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.   | Sembilan (34.6%) daripada 26 kawasan masih menunjukkan peningkatan kadar jenayah antara dua hingga 41 kes.                         | Tidak membantu mengurangkan jenayah secara optimum.                                                                                                              | Memastikan elemen projek fizikal yang bersesuaian untuk dilaksanakan oleh PBT agar pelaksanaannya dapat dimanfaatkan oleh orang awam dengan sewajarnya dan mengelakkan kerugian atas perbelanjaan yang dibuat oleh Kerajaan |
| 2.   | SPBS tidak dapat diakses oleh PBT sejak 19 Januari 2019 iaitu selepas tiga tahun selesai dibangunkan pada 5 Disember 2016.         | Objektif pembangunan SPBS tidak tercapai disebabkan kemampuan SPBS yang terhad. Selain itu, Portal iSelamat tidak dibuka untuk diakses oleh orang awam.          | Memastikan penggunaan SPBS yang optimum selepas ia dinaik taraf agar selari dengan objektif pembangunan sistem bagi memastikan perbelanjaan yang dibuat oleh Kerajaan adalah <i>value for money</i> .                       |
| 3.   | Kontrak CCTV Fasa 1 dan Fasa 1 (Sambungan) menggunakan teknologi yang sama iaitu kamera jenis analog untuk tempoh selama 10 tahun. | Imej yang dipaparkan tidak jelas dan kabur; pemasangan CCTV di tujuh PBT telah dinaik taraf kerana model WV-CW590 telah dihentikan pengeluarannya oleh pembekal. | Memastikan penggunaan CCTV yang berimej tinggi pada masa akan datang yang boleh diguna pakai oleh PDRM dan PBT untuk mengesan penjenayah dengan lebih berkesan.                                                             |
| 4.   | Sebanyak 24 PBT (77.4%) masih mempunyai baki peruntukan PBS berjumlah                                                              | Lebih peruntukan yang tidak dibelanjakan secara optimum oleh PBT                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                             |

| BIL. | ISU YANG DIBANGKITKAN                                                                                                                                                                                                     | KESAN                                                                                                                                                                                                   | LANGKAH PENYELESAIAN                                                                                                                                                                                                           |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|      | RM1.50 juta dan tidak mengemukakan cadangan tambahan pelaksanaan elemen projek fizikal PBS.                                                                                                                               | menyebabkan manfaat program tidak dapat diperluaskan di kawasan <i>hotspot</i> yang lebih berpotensi.                                                                                                   | Memastikan elemen projek fizikal yang bersesuaian dilaksanakan.                                                                                                                                                                |
| 5.   | Pembayaran penuh berjumlah RM32,209 di Majlis Bandaraya Ipoh dibuat sepenuhnya bagi bekalan yang tidak diterima.                                                                                                          | Pembayaran yang dibuat tidak teratur kerana bekalan/perkhidmatan yang tidak diterima.                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                |
| 6.   | Pelarasan harga tidak dibuat oleh Majlis Perbandaran Jasin dan Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya, mengakibatkan pembayaran berjumlah RM15,900 tidak teratur.                                                              |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                |
| 7.   | Notis bertulis keputusan penilaian oleh Pegawai Penguasa tidak dikeluarkan kepada kontraktor dan tiada bukti bahawa permohonan pengecualian ini ada dikemukakan kepada Pegawai Penguasa untuk pertimbangan dan kelulusan. |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                |
| 8.   | Nilai ambang tidak ditetapkan sebagai rujukan dalam penentuan kadar jenayah indeks yang tinggi.                                                                                                                           | Ketiadaan penetapan nilai ambang jenayah indeks semasa peringkat tawaran menyebabkan peruntukan tidak diagihkan sama rata terutamanya kepada PBT yang mempunyai kadar jenayah indeks yang lebih tinggi. | Tadbir urus program perlu ditambah baik dengan menetapkan nilai ambang bagi memastikan peruntukan diagihkan kepada PBT yang lebih layak.                                                                                       |
| 9.   | Projek fizikal yang dilaksanakan rosak, tiada di lokasi dan terdapat halangan.                                                                                                                                            | Kelemahan ini boleh mengurangkan keberkesanan elemen pencegahan jenayah yang dilaksanakan dalam mengurangkan kadar jenayah secara optimum.                                                              | Memberikan tumpuan dalam aspek penyenggaraan elemen projek fizikal yang dilaksanakan oleh PBT dengan menyatakan kaedah penyenggaraan yang praktikal agar manfaat program boleh dinikmati dan dimanfaatkan dengan berpanjangan. |

